

NEWS

PROSINEC 2018

Vážené čtenářky a vážení čtenáři,

děkuji Vám za spolupráci v roce 2018. Všem obchodním partnerům, spolupracovníkům, lektorům, učitelům, příznivcům a fanouškům OPEN LEARNING přeji krásné Vánoce a v novém roce hodně štěstí, zdraví, osobních a pracovních úspěchů.

PF 2019

VESELÉ VÁNOCE
A ŠŤASTNÝ NOVÝ ROK

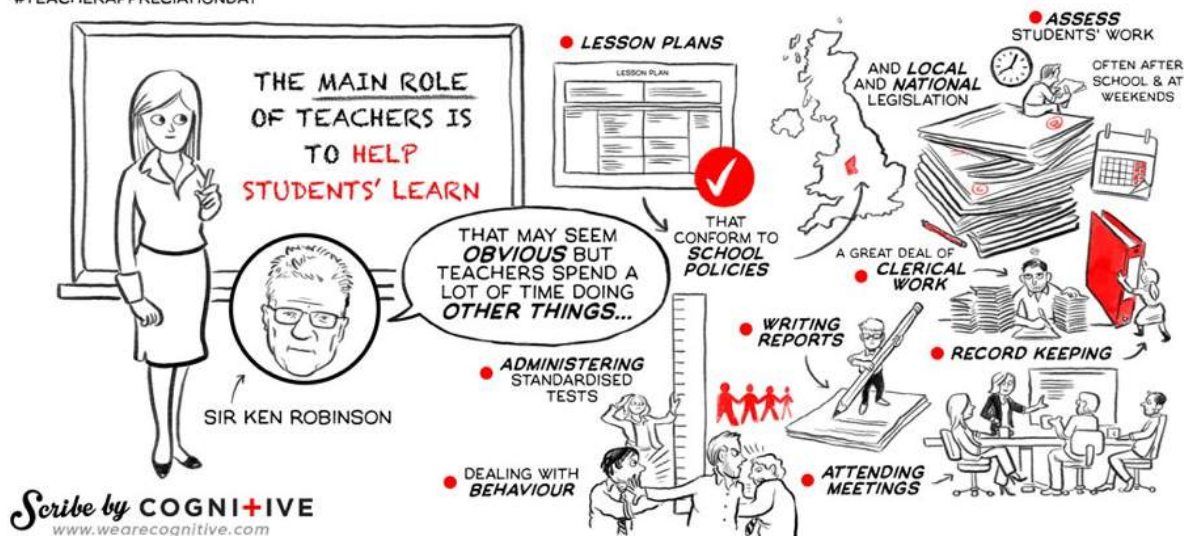

V prosincovém čísle našeho zpravodaje Vám nabízíme čtení na dlouhé zimní večery.

Jitka Kunčarová

TO BE A GREAT TEACHER TAKES **KNOWLEDGE, SKILL AND A PASSION** FOR STUDENTS' ACHIEVEMENT.

#TEACHERAPPRECIATIONDAY

Inspirace a čtení o trendech ve vzdělávání

Díky technologiím se bude měnit role učitele z poskytovatele poznatků (zdroje informací) na průvodce žáka na cestě za poznáním (průvodce učení). Žák je tím, na koho musí být výukové aktivity orientované. Jak by taková nově koncipovaná výuka mohla vypadat se pokoušíme společně s desítkami učitelů a lektorů najít, většinou však ze začátku učitelé dost tápou. **S jistotou víme jen to, že s technologiemi je třeba učit jinak.** Chce to čas a trpělivost! Jedná se tedy o výzvu, jejíž řešení je stále před námi.

„Vývoj světa směřuje ke komplexnímu systému, v němž se uplatní hlavně ti jedinci, kteří budou schopni sledovat a propojovat různé souvislosti. Práci budou lidé střídat mnohem více než dříve, a tak se budou muset umět učit stále něco nového. Důsledkem je růst významu a potřeby naučit se již během studia sledovat souvislosti různých oborů.“ Více si přečtete v **článku** Bořivoje Brtičky Vzdělávání ve věku komplexity.

Většina budoucích povolání bude vyžadovat digitální kompetence, a tak se začínají jako cíl objevovat ve vzdělávacích programech po celém světě. Představu o tom, jak by měly vypadat u učitelů, si můžete udělat i Vy, prohlédnete-li si **Evropský rámec digitálních kompetencí pedagogů**.

Nejnovější vydání Horizon Report, jedné z nejznámějších výročních zpráv, která již mnoho let popisuje budoucí vývoj školství z pohledu technologií najdete na **zde**.

O aktuálních zahraniční zkušenosti s výukou angličtiny v mateřské, základní i střední škole ve Španělsku a Portugalsku se s Vámi podělí učitelka angličtiny ze Střední školy služeb, obchodu a gastronomie Hradec Králové

V říjnu 2018 jsem se zúčastnila programu Job Shadowing ve španělské škole Colegio Salesiano Santísima Trinidad v hlavním městě Andalusie – v Seville.

Náš pobyt trval pět dní, při kterých jsme byly svědky výuky angličtiny v jiném prostředí a různými styly. Španělský systém vzdělávání se v mnohém liší od našeho – povinná školní docházka je 10 let – samotná výuka se dělí na dvě etapy – primární a sekundární vzdělávání. Primární se nazývá EP – a je pro žáky od 6 do 12 let (šest stupňů), sekundární je ESO a žáci se výuky účastní po 4 roky. Po absolvování povinné školní docházky v 16 letech, si mohou studenti vybrat co dál. Mohou jít na učňovské obory – které jsou 2 a 3 leté, nebo se mohou ve dvouletém kurzu studia (tzv. Bachelory studies) připravovat na přijímací zkoušky na univerzitu a následné studium.

Škola Salesiano Santísima Trinidad je kombinací soukromé a státní školy. Součástí školy je i kostel – Basilica de Santa Maria, na který jsou patřičně hrdí, a ředitel celé školy je zároveň knězem. Do školy chodí žáci od 6 let, nejstarším studentům je 19. Žáci na základní škole (6-16) nosí uniformy, na učňovských oborech oblečení vhodné na manuální práci a studenti dvouletých programů nemají oděv předepsán.

Systém výuky se liší podle stupně školy (= věku studentů) a učebnice, se kterou jednotliví učitelé pracují. Vyučovací hodina nemá 45 minut, jak jsme tomu zvyklí v České republice, ale 60 minut. Na prvním stupni (EP = primary education) spolupracují s učebnicí Smileys. **Studenti používají tablety a jednotlivé aktivity procvičují i interaktivně. Učebnice vychází vstříc požadavkům výuky v prostředí, kde je více žáků v jedné třídě. Průměrný počet žáků na prvním stupni je 30 a to na veškeré předměty, na výuku cizích jazyků se studenti nedělí. Interaktivně procvičují poslech, gramatiku a sledují krátká výuková videa. Učitel prezentuje jednotlivé aktivity na interaktivní tabuli a studenti na svých zařízeních. Zároveň tak mohou procvičovat látku i doma.**

Při druhém stupni vzdělávání, který trvá 4 roky, žáci taktéž pracují nejen s učebnicemi, sešity, ale též tablety. Vzhledem k tomu, že ve třídě bývá i na tomto stupni při výuce jazyků 30 a více studentů, mnoho aktivit se vypracovává za pomoci elektronické podpory při vyučování.

Studenti odesílají eseje, vypracovaná gramatická cvičení a další dílčí úkoly, která učitel (případně program) online hodnotí a poskytuje zpětnou vazbu. Učebnice, se kterou spolupracují na tomto stupni (tzn. 4 roky) se jmenuje Smart Time (stejně nakladatelství Express Publishing, které vydává i učebnice pro první stupeň).

Poslední fáze vzdělávání se nazývá Bachillerato. Jedná se o dvouletý program pro téměř dospělé studenty, který je zaměřen na intenzivní přípravu studentů na závěrečné zkoušky a přijímací zkoušky na univerzitu. Ve třídě je ještě vyšší počet žáků – 42. Během školního roku jsou testováni několika postupovými testy, které si škola vytváří. Studenti jsou většinou nadaní a úroveň anglického jazyka je v tomto kurzu vysoká. Spolupracují s učebnicí Living English, která má řazení na úroveň B1+, B2.

Hodnocení:

Škála, na které učitelé hodnotí žáky, se poměrně liší od našeho systému – mají k dispozici stupnici od 1 do 10. Za nejlepší výkon jsou studenti oceněni 10, za výkon slabý 1. Během pololetí mají studenti určeno, které aktivity budou hodnoceny – i jakou mají váhu. V cizím jazyce se jedná o základní kompetence – čtení, poslech, psaní, gramatika a mluvený projev. Podle váhy, kterou vyučující určí jednotlivým úkonům, vznikne na pololetním vysvědčení „známka“ – například 7. Učitelé připisují na toto vysvědčení i vlastní komentář – například v čem by se měl student zlepšit, nebo naopak, ve které činnosti vyniká. Desetistupňová škála hodnocení nabízí širší a přesnější možnost pro hodnocení studentů. Studenti a jejich rodiče mohou hodnocení po celý školní rok sledovat v systému školy.

Bilingvní škola a CLIL:

Škola taktéž pracuje a rozvíjí systém bilingvní školy – zatím pouze na základní škole/ primárním vzdělávání (prvních 6 let studia), postupně se ale systém dostane i na druhý stupeň. Na prvním stupni se touto metodou učí tři předměty – Výtvarná výchova (Art), Tělesná výchova (PE) a Přírodní vědy (Science). Na tento předmět mají i speciální učebnice, kde je látka pro děti vysvětlena pochopitelně anglicky.

Rodilí mluvčí:

Mimo španělských učitelů na škole pracují také rodilí mluvčí. Ti pomáhají studentům při individuální výuce především s rozvíjením komunikačních schopností a výslovností. V reálu to vypadá tak, že několikrát týdně si rodilý mluvčí z hodiny odvede skupinku studentů – maximálně však 5 – a individuálně se jim věnuje a rozvíjí jejich jazyk (v tomto případě angličtinu).

Závěr:

Být součástí výuky anglického jazyka na jiné škole byl bezpochyby obohacující a prospěšný zážitek – učitelé byli velmi vstřícní a otevření k porovnávání zkušeností a výukových metod.

Mgr. Jitka Teichmanová, Lisabon, Portugalsko

V září 2018 jsem v rámci projektu Erasmus absolvovala pětidenní pobyt na škole Astoria v Lisabonu. Jedná se o soukromou vzdělávací instituci sdružující mateřskou školu, 1. a 2. stupeň základní školy a střední školu. Měla jsem možnost nahlédnout do výuky na všech stupních, protože anglický jazyk se učí již u nejmladších dětí.

Mateřská škola a 1. stupeň ZŠ se nacházejí ve stejné budově ve velice staré vilové čtvrti a je nádherně zařízena a svým stylem odkazuje ke kultuře Velké Británie. Mateřská škola funguje už pro děti od 2 let. Děti jsou rozděleny do skupin dle věku a musí nosit uniformu. Náplň hodin je stejná jako u nás v běžné školce, u dětí jen bývají dvě učitelky, z toho jedna mluví pouze anglicky. Děti se učí pojmenovat anglicky barvy, tvary, pozdravit a poděkovat. Čtyř až pětileté děti se učí používat základní slovní zásobu a krátké fráze, opakují po vyučujících.

Na 1. stupni je anglický jazyk již 5krát týdně 90 minut. V hodinách se musí mluvit výhradně anglicky, portugalská je povolena jen ve výjimečných situacích. Vedení školy i z tohoto důvodu zaměstnává převážně mladé cizince, kteří neumí tamější jazyk. Žáci jsou povzbuzováni, ať používají angličtinu i přes chyby, které logicky ještě dělají. Katerina Venetikidou, mladá vyučující z Řecka, ze zkušenosti potvrzuje, že zlom v používání jazyka u žáků nastává ve 3., nejpozději 4. třídě. Desetileté děti mluví víceméně plynule, dokážou diskutovat o jednoduchých tématech, vyjádřit svůj názor. Na první pohled je zřejmé, že žáci velice dobře rozumí a nemají ostych mluvit. Od učitelů se očekává, že budou používat moderní technologie, hlavně interaktivní tabuli s programy určenými k výuce cizího jazyka, ale hodina jako taková tyto technologie používá pouze doplňkově.

2. stupeň se nachází v překrásné, zcela nově zrekonstruované a originálně pojaté vile ve stejné čtvrti jako MŠ a 1. stupeň. Od 1. stupně se však podstatně liší v počtu žáků. Funguje zatím pouze 5. a 6. třída, celkový počet žáků na škole je pouhých 15. Důvodem je skutečnost, že 2. stupeň byl otevřen teprve před dvěma lety a rovněž zřejmě opravdu vysoké školné. Podněcující prostředí, rodinná atmosféra, malé skupiny, slušný základ z 1. stupně a vysoké nároky jak ze strany učitelů tak i rodičů samozřejmě přispívají k dobrým studijním výsledkům. Cristiana Palma, učitelka angličtiny 2. stupně a střední školy, musí používat učebnice, výukové materiály a programy z nakladatelství Cambridge a dodržovat jejich kurikulum. Žáci jsou systematicky připravováni na mezinárodní Cambridgeské zkoušky pro mladší žáky. Některé předměty, souhrnně označované jako science (fyzika, chemie, biologie), jsou zčásti vyučovány v anglickém jazyce. Nicméně učitelé mají z časových důvodů potíže zvládnout látku z učebnic a k tomu používají veškeré doporučené výukové materiály.

Od takto drahé soukromé školy jsem očekávala, že všichni žáci budou mít k výuce stále k dispozici notebook nebo tablet a výuka bude využívat další moderní technologie, opak byl ale pravdou.

Vyučující musí využívat nové technologie a v hodinách mají k dispozici interaktivní tabuli, animace a vzdělávací aplikace, ale převládá klasická výuka – nastolení tématu, brainstorming, diskuze, vysvětlení gramatických jevů a jejich následná aplikace v praxi. Žáci jsou vedeni k tomu, aby byli co nejméně pasivní a zodpovědní, ti silnější jsou povzbuzováni, aby pomáhali slabším. Hodnocení je sumativní i formativní, z toho formativní má větší váhu a hodnotí i účast a zapojení žáka do výuky, jeho chování, vztah k učení a pokrok.

Střední škola IEDP má stejného zřizovatele jako základní škola, ale je z velké části státní. Nabízí obory jako cestovní ruch a turismus, podnikatelství, administrativu, asistent v mateřské škole a další. Tato škola je velmi úspěšná (2. nejúspěšnější v Lisabonu, 9. v celém Portugalsku), co se týče procenta jinde neúspěšných studentů, kteří ji dokončí. Většinou se totiž jedná o studenty dříve neúspěšné, s problémem dokončit školu, začlenit se do společnosti, či o mladistvé ze sociálně znevýhodněného prostředí. Jedná se o školu, která podle vyučujících, se kterými jsem měla možnost mluvit, věří v druhou šanci a nabízí ji. Jejich motto zní: „Když neumíš napsat slovo, tak ho nejdříve opiš. Když neumíš říct větu, začni jedním slovem.“ Na první pohled mě zarazil velký počet studentů ve třídách, které jsou malé a k výuce jazyka ne zcela vhodné. Ve třídě se tísní až 28 studentů, na jazyky se nikdy nedělí. **Učení je nesmírně náročné, ale člověk brzy pochopí, proč je tato škola úspěšná. Charismatictí učitelé, kteří – a to není klišé – učí srdcem. Jsou přísní, důslední, ale vždy pozitivní, usměvaví, schopní ocenit i sebemenší pokrok. K studentům se chovají s respektem a důvěrou. Spíše než učení samotné jim jde o to, aby své svěřence naučili, že musí být zodpovědní za své chování.**

Obrovský rozdíl oproti české škole je v hodnocení. Zde se nehodnotí jen úroveň a znalost jazyka, ale i sociální kompetence. Mezi kritéria sociálních kompetencí patří **účast ve výuce, spolupráce s učitelem, zodpovědnost, společenskost, samostatnost a přebírání iniciativy za vlastní vzdělávání.** Škála hodnocení u sociálních kompetencí je 1–5, přičemž 5 je nejlepší hodnocení. Dále se do výsledné známky promítají výsledky ze zkoušení řečových a písemných dovedností a dílčích gramatických testů. Studenti mají vždy možnost si známku opravit. Důležitá je závěrečná práce na jakémkoliv téma, které si studenti vyberou. Tato práce může být u slabších studentů částečně napsaná rovněž v portugalštině. Pokud svou práci studenti pravidelně konzultují s vyučujícím, známka se jim automaticky zlepšuje. K tomuto účelu se používá velkorysá škála 1–20. Rozptyl 0–7 znamená neuspěl/a, 7–10 nedostatečná, 10–14 dostatečná, 14–18 dobrý, 18–20 velmi dobrý. Někteří vyučující vyžadují k hodnocení také studentské portfolio.

Návštěva školy Astoria byla nesmírně zajímavá. Byla to jedinečná příležitost poznat vzdělávací systém „od píky“, tedy od výuky těch nejmladších až po náctileté. Zatímco na soukromé škole jsem oceňovala krásné a motivující prostředí, vstřícné učitele a určité elitářství, u střední školy jsem zase obdivovala učitele, jejich nasazení a neutuchající energii v práci s těmi méně vyvolenými.